

WYMAGANIA EDUKACYJNE DLA KLASY I (J.polski)

Rok szkolny 2013/2014

Ocenę **NIEDOSTATECZNĄ** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

U ŹRÓDEŁ

DOPUSZCZAJĄCY	DOSTATECZNY	DOBRY	BARDZO DOBRY	CELUJĄCY
Zna pojęcie mit i rozpoznaje cechy gatunkowe; rozpoznaje związki frazeologiczne związane z mitami.	Opowiada mit, rozumie jego sens przenośny; potrafi wyjaśnić znaczenie związków frazeologicznych.	Wskazuje cechy gatunkowe w konkretnym micie, odczytuje tekst na poziomie przenośnym; Używa poprawnie związków frazeologicznych.	Barwnie opowiada treść mitu, wartościuje zachowanie bohaterów; Wskazuje na pochodzenie i źródło związków frazeologicznych.	Pisze własny mit w sposób twórczy, używając poprawnie zasad ortograficznych, interpunkcyjnych, językowych, gramatycznych.
Opowiada przebieg wydarzeń w biblijnym stworzeniu świata.	Rozróżnia sens dosłowny i przenośny wydarzeń biblijnych; Tworzy proste piktogramy.	Rozumie sens metaforyczny opisu biblijnego. Tworzy rozbudowane piktogramy. Dostrzega podobieństwa i różnice między mitologicznym a biblijnym stworzeniem świata.	Wskazuje uniwersalne wartości wpisane w treść przekazu biblijnego; Porównuje mitologiczną i biblijną wizję stworzenia świata.	Dostrzega konteksty i nawiązania biblijne w innych utworach literackich.
Dostrzega podstawowe elementy obrazu: temat, kolor (miniatura <i>Architekt wszechświata</i>).	Opisuje postać lub sytuację przedstawioną na obrazie, używając prostych konstrukcji zdaniowych.	Dostrzega sens symboliczny wpisany w dzieło malarskie.	Wyjaśnia symbolikę obrazu; Tworzy rozbudowany opis obrazu, przestrzegając poprawności językowej; Dostrzega podobieństwo między różnymi tekstami kultury o tej samej tematyce; Wyciąga wnioski na podstawie analizy.	Samodzielnie dociera do informacji o sztuce średniowiecznej i renesansowej.

<p>Zna rodzaje literackie.</p> <p>Identyfikuje pojęcia: liryka, podmiot liryczny, wers, strofa.</p>	<p>Zna wyróżniki rodzajów literackich.</p> <p>Określa osobę mówiącą w wierszu.</p> <p>Nazywa podstawowe środki stylistyczne: epitet, porównanie, pytanie retoryczne, wyraz dźwiękonaśladowczy. Rozróżnia podstawowe gatunki liryczne: pieśń, hymn.</p>	<p>Potrafi wskazać cechy wyróżniające dany gatunek literacki.</p> <p>Opisuje uczucia i emocje osoby wypowiadającej się w wierszu.</p> <p>Określa funkcję podstawowych środków poetyckich.</p> <p>Rozpoznaje cechy gatunkowe pieśni i hymnu.</p>	<p>Podaje konkretne przykłady gatunków realizujących dany rodzaj literacki.</p> <p>Tworzy portret psychologiczny podmiotu lirycznego.</p> <p>Określa funkcję środków poetyckich - w tym symbolu i alegorii.</p> <p>Analizuje cechy gatunkowe pieśni i hymnu na wybranych przykładach literackich.</p>	<p>Zna i stosuje pojęcia z teorii literatury.</p> <p>Poprawnie odczytuje znaczenie i funkcję środków poetyckich.</p> <p>Tworzy spójny portret psychologiczny podmiotu lirycznego.</p> <p>Dokonyuje samodzielnie analizy i interpretacji utworu lirycznego z uwzględnieniem kontekstów interpretacyjnych.</p>
<p>Identyfikuje pojęcia odnoszące się do epiki: narrator, narracja.</p>	<p>Wyodrębnia osobę mówiącą w tekście.</p> <p>Rozpoznaje sposób ukształtowania wypowiedzi literackiej (narracja pierwszo- i trzecioosobowa). Zna cechy świata przedstawionego.</p>	<p>Wskazuje typ narratora - obiektywny, subiektywny.</p> <p>Analizuje elementy świata przedstawionego w dziele literackim (czas, miejsce akcji, bohaterów, wydarzenia).</p>	<p>Tworzy spójną wypowiedź dotyczącą narratora - uczuć, emocji, zachowania.</p> <p>Analizuje zależności między elementami konstrukcyjnymi świata przedstawionego.</p>	<p>Poprawnie stosuje wszystkie pojęcia z zakresu epiki.</p> <p>Dostrzega rolę i znaczenie narratora w opisywanym tekście. Interpretuje tekst ze względu na pozycję narratora.</p>
<p>Zna typy słowników; wskazuje typ słownika, jakiego należy użyć w danej sytuacji językowej.</p>	<p>Korzysta ze słowników w celu uzyskania niezbędnych informacji.</p>	<p>Dokonyuje selekcji materiału ze słowników - wybiera niezbędne informacje z przypisów, indeksów.</p>	<p>Wykorzystuje wiedzę słownikową w praktyce.</p>	<p>W sposób świadomy rozwija i wzbogaca własne słownictwo</p>

<p>Fonetyka</p> <p>Zna różnicę między literą a głosek, rozróżnia samogłoski dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe, orientuje się, na czym polega zjawisko upodobnienia i uproszczenia.</p>	<p>Rozumie różnicę między głosek a literą, identyfikuje samogłoski i spółgłoski, głoski dźwięczne, bezdźwięczne, ustne, nosowe.</p> <p>Dostrzega funkcję litery <i>i</i>. Wskazuje zjawisko upodobnień pod względem dźwięczności i uproszczeń grup spółgłoskowych.</p>	<p>Omawia różnicę pomiędzy głosek a literą. Rozróżnia samogłoski i spółgłoski.</p> <p>Określa funkcję litery <i>i</i>. Zna mechanizm powstawania upodobnień pod względem dźwięczności i uproszczeń grup spółgłoskowych.</p>	<p>Objasnia różnicę między głosek a literą. Opisuje samogłoski i spółgłoski.</p> <p>Określa funkcje litery <i>i</i> w konkretnych przykładach. Samodzielnie opisuje zjawiska fonetyczne - upodobnienia i uproszczenia w języku polskim.</p>	<p>Dostrzega analogie zjawisk fonetycznych w różnych wyrazach. Syntetyzuje wiedzę z fonetyki (potrafi wyjaśnić zależność zjawisk fonetycznych np. z ortografią).</p>
<p>Zna formy wypowiedzi: przemówienie, opis, streszczenie.</p>	<p>Podejmuje próbę napisania krótkiej notatki, streszczenia, opisu postaci i krajobrazu.</p>	<p>Redaguje opis postaci, krajobrazu, notatkę, streszczenie.</p>	<p>Redaguje dłuższą wypowiedź, zachowując poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, stylistyczną, językową.</p>	<p>Tworzy dłuższe wypowiedzi w sposób dojrzały, twórczy, z zachowaniem wszystkich zasad poprawnościowych.</p>
<p>Zna treść lektury Małgorzaty Musierowicz <i>Opium w rosole/ Kłamczucha</i> (w zależności od wyboru dla klasy).</p> <p>Dostrzega różne motywy postępowania bohaterów lektury.</p> <p>Dostrzega wartości wpisane w tekst - miłość, przyjaźń, rodzina, prawdomówność.</p>	<p>Opowiada treść lektury.</p> <p>Nazywa motywy, którymi kierują się bohaterowie w swoim działaniu.</p> <p>Odczytuje przesłanie dzieła, odwołując się do podstawowych wartości.</p>	<p>Opowiada w sposób prosty wydarzenia z tekstu.</p> <p>Ocenia zachowanie bohaterów, ich postawy w odniesieniu do ogólnie przyjętych zasad postępowania.</p> <p>Wyraża własną opinię na dany temat.</p>	<p>Buduje spójną wypowiedź - przedstawia wydarzenia z tekstu. Przestrzega norm językowych.</p> <p>Wartościuje zachowanie bohaterów.</p> <p>Bierze udział w dyskusji, przestrzegając ogólnie przyjętych zasad.</p>	<p>Dostrzega odbicie świata rzeczywistego w utworze literackim, omawia kontekst polityczno-społeczny (realia życia w okresie komunizmu). Tworzy własne wypowiedzi z zachowaniem wszystkich zasad poprawnościowych.</p> <p>Bierze aktywny udział w dyskusji, przestrzega zasad, popiera swoje stanowisko przykładami z tekstu.</p>

ŚLADAMI CYWILIZACJI

DOPUSZCZAJĄCY	DOSTATECZNY	DOBRY	BARDZO DOBRY	CELUJĄCY
Zna pojęcie cywilizacja, kultura. Rozpoznaje związki frazeologiczne	Definiuje pojęcie cywilizacja, kultura; rozróżnia kulturę materialną i duchową. Potrafi wyjaśnić znaczenie związków frazeologicznych	Stosuje w praktyce zdefiniowane pojęcia; podaje przykłady kultury materialnej i duchowej. Używa poprawnie związków frazeologicznych	Wskazuje cechy charakterystyczne cywilizacji, wykorzystuje w praktyce zdobyte informacje. Wskazuje na pochodzenie i źródło związków frazeologicznych	Poszerza samodzielnie swoją wiedzę na temat różnych cywilizacji.
Czyta tekst o charakterze naukowym.	Rozróżnia tekst naukowy na tle innych.	Wskazuje cechy charakterystyczne stylu naukowego.	Wylicza i określa różne style wypowiedzi. Przetwarza informacje z tekstu naukowego do napisania własnej notatki.	Korzysta z różnych źródeł o charakterze naukowym w celu poszerzenia swojej wiedzy.
Dostrzega podstawowe elementy obrazu: temat, kolor (P. Bruegel <i>Wieża Babel</i> , J. van Eyck <i>Portret małżonków Arnolfini</i>).	Opisuje postaci i sytuacje przedstawione na obrazie, używając prostych konstrukcji zdaniowych. Rozumie pojęcie analizy i interpretacji.	Dostrzega sensy symboliczne wpisane w dzieło malarskie. Wskazuje symbole obecne na obrazach.	Wyjaśnia symbolikę obrazu. Tworzy interpretację obrazu, przestrzegając poprawności językowej; dostrzega szczegóły. Wyciąga wnioski na podstawie analizy.	Używa kontekstu biblijnego do interpretacji obrazu.
Zna rodzaje literackie Zna pojęcia: liryka, podmiot liryczny, wers, strofa.	Zna wyróżniki rodzajów literackich Określa osobę mówiącą w wierszu. Nazywa podstawowe środki stylistyczne: epitet, porównanie, pytanie retoryczne, wyraz dźwiękonaśladowczy Rozróżnia podstawowe	Potrafi wskazać cechy wyróżniające dany gatunek literacki Opisuje uczucia i emocje osoby wypowiadającej się w wierszu. Określa funkcję podstawowych środków poetyckich. Rozpoznaje cechy	Podaje konkretne przykłady Tworzy portret psychologiczny podmiotu lirycznego. Określa funkcję środków poetyckich- w tym symbolu i alegorii. Analizuje cechy gatunkowe utworów lirycznych na wybranych przykładach	Dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji utworu z uwzględnieniem różnych kontekstów interpretacyjnych. Bierze aktywny udział w dyskusji, przestrzega zasad, popiera swoje stanowisko

	gatunki liryczne. Identyfikuje anaforę	gatunkowe utworów przynależących do liryki.	literackich.	przykładami z tekstu
Zna pojęcia odnoszące się do epiki: narrator, narracja, akcja, punkt kulminacyjny. Rozróżnia gatunki epickie: nowela, opowiadanie, legenda, bajka.	Wyodrębnia osobę mówiącą w tekście. Rozpoznaje sposób ukształtowania wypowiedzi literackiej. Wskazuje: nowelę, opowiadanie, bajkę, legendę jako gatunki epickie.	Wskazuje typ narratora- obiektywny, subiektywny. Wskazuje punkt kulminacyjny w tekście, opowiada przebieg akcji. Analizuje elementy świata przedstawionego w dziele literackim. Wskazuje cechy charakterystyczne dla poszczególnych gatunków epickich.	Tworzy spójną wypowiedź dotyczącą narratora- uczuć, emocji, zachowania. Analizuje zależności między elementami konstrukcyjnymi świata przedstawionego. Wskazuje cechy charakterystyczne dla gatunków epickich na konkretnych przykładach.	Poprawnie stosuje wszystkie pojęcia z zakresu epiki. Dostrzega rolę i znaczenie narratora w opisywanym tekście. Interpretuje tekst ze względu na pozycję narratora.
Zna typy słowników; wskazuje typ słownika, jakiego należy użyć w danej sytuacji językowej.	Rozpoznaje typy słowników i próbuje umiejętnie z nich korzystać.	Poprawnie korzysta z różnych słowników.	Samodzielnie dociera do różnych źródeł informacji.	W sposób świadomy rozwija i wzbogaca własne słownictwo.
Słowotwórstwo Wie, czym jest podstawa słowotwórcza, formant, rdzeń, rodzina wyrazów; rozumie różnicę między wyrazem pokrewnym a bliskoznacznym.	Rozpoznaje wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo; wskazuje podstawę słowotwórczą, formant, rdzeń; rozpoznaje wyrazy należące do tej samej rodziny wyrazów. Odróżnia wyrazy pokrewne od bliskoznacznych. Stara się o poprawny zapis przedrostków.	Porównuje wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo; wskazuje podstawę słowotwórczą, formant, rdzeń. Tworzy rodzinę wyrazów. Posługuje się wyrazami bliskoznacznymi w celu uniknięcia powtórzeń w tekście. Prawidłowo zapisuje przedrostki.	Analizuje budowę słowotwórczą wyrazu. Klasyfikuje wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo. Tworzy rodzinę wyrazów, wyodrębnia rdzeń. Posługuje się wyrazami bliskoznacznymi w celu doskonalenia stylu wypowiedzi ustnych i	Bez błędnie rozwiązuje zadania testowe o wysokim poziomie trudności.

			pisemnych. Prawidłowo zapisuje przedrostki.	
Zna gatunki: ogłoszenie, zaproszenie, streszenie, opowiadanie.	Podjmuje próbę napisania ogłoszenia, zaproszenia, streszczenia i opowiadania.	Redaguje streszczenie, ogłoszenie, zaproszenie, opowiadanie z zachowaniem cech charakterystycznych tych form wypowiedzi.	Redaguje dłuższą wypowiedź, zachowując poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, stylistyczną, językową.	Pisze opowiadanie w sposób samodzielny, twórczy, oryginalny z zachowaniem wszystkich zasad poprawności językowej.
Zna treść lektury Aleksandra Fredry <i>Zemsta</i> . Dostrzega różne motywy postępowania bohaterów lektury. Dostrzega źródła komizmu w utworze. Zna pojęcia: dramat, akt, scena, tekst główny i poboczny.	Opowiada treść lektury. Nazywa motywy, którymi kierują się bohaterowie w swoim działaniu. Odczytuje przykłady komizmu w tekście. Rozumie wskazane pojęcia dotyczące dramatu, potrafi się nimi posługiwać.	Opowiada w sposób poprawny językowo wydarzenia z tekstu, łącząc fakty. Ocenia zachowanie bohaterów, ich postawy w obliczu zaistniałego konfliktu. Rozróżnia typy komizmu, wskazuje konkretne przykłady w tekście. Klasyfikuje gatunki dramatyczne, charakteryzuje dramat jako rodzaj literacki.	Buduje spójną wypowiedź - przedstawia wydarzenia z tekstu. Przestrzega norm językowych. Wartościuje zachowanie bohaterów, dokonuje ich charakterystyki. Wskazuje różne przykłady komizmu w tekście, uzasadnia swój wybór. Biegle posługuje się pojęciami związanymi z dramatem.	Przedstawia scenkę teatralną na podstawie lektury.

CZŁOWIEK I PRAWO

DOPUSZCZAJĄCY	DOSTATECZNY	DOBRY	BARDZO DOBRY	CELUJĄCY
<p>Zna pojęcie <i>prawo</i>. Używa go w określonych zwrotach językowych.</p> <p>Rozpoznaje związki frazeologiczne związane z tym tematem.</p>	<p>Definiuje pojęcie <i>prawa</i>, dostrzega różnice w znaczeniu dosłownym i metaforycznym.</p> <p>Potrafi wyjaśnić znaczenie związków frazeologicznych ze słowem <i>prawo</i>.</p>	<p>Stosuje w praktyce zdefiniowane pojęcia; podaje przykłady zastosowania zwrotów w praktyce.</p> <p>Używa poprawnie związków frazeologicznych.</p>	<p>Wskazuje przykłady z literatury, filmu i świata rzeczywistego jako ilustrację dla określonego typu <i>praw</i>.</p> <p>Wskazuje na pochodzenie i źródło związków frazeologicznych.</p>	<p>Wypowiada się w sposób dojrzały, poprawny, interpretując omawiane zjawisko, dostrzega analogie między światem rzeczywistym a fikcyjnym, swoją wypowiedź bogato ilustruje przykładami.</p>
<p>Czyta teksty o najstarszych systemach prawnych, zna pojęcie <i>kodeksu</i>.</p>	<p>Przedstawia najstarsze prawa w oparciu o <i>Kodeks Hammurabiego</i> i <i>Dekalog</i>.</p> <p>Dostrzega potrzebę działania etycznego w życiu codziennym.</p>	<p>Wskazuje cechy charakterystyczne tekstów związanych z pierwszymi prawami.</p>	<p>Wskazuje podobieństwa i różnice między zapisami pierwszych kodeksów.</p> <p>Interpretuje <i>Dekalog</i> jako podstawę współczesnego systemu wartości moralnych.</p>	<p>Dostrzega uniwersalizm tekstu <i>Dekalogu</i> i jego obecność w przepisach prawa współczesnego.</p> <p>Wskazuje przykłady nawiązań do <i>Dekalogu</i> w dziełach artystycznych różnych epok.</p>
<p>Dostrzega podstawowe elementy obrazu: temat, kolor (H. Memling <i>Sąd Ostateczny</i>).</p>	<p>Opisuje postaci i sytuacje przedstawione na obrazie, używając prostych konstrukcji zdaniowych.</p> <p>Zna pojęcie atrybutu.</p>	<p>Dostrzega sensory symboliczne wpisane w dzieło malarskie.</p> <p>Interpretuje atrybuty w odniesieniu do poszczególnych postaci. Zna pojęcie alegorii.</p>	<p>Wyjaśnia symbolikę obrazu.</p> <p>Tworzy interpretację obrazu, przestrzegając poprawności językowej; dostrzega szczegóły. Stosuje pojęcie alegorii.</p> <p>Wyciąga wnioski na podstawie analizy.</p>	<p>Znajduje odniesienia do obrazu w innych dziełach sztuki np. współczesnej (literatura, film).</p>
<p>Zna rodzaje literackie: epika, liryka, dramat.</p> <p>Zna pojęcie <i>ballada</i>.</p> <p>Zna treść ballad Adama</p>	<p>Zna wyróżniki rodzajów literackich.</p> <p>Określa cechy charakterystyczne ballady.</p> <p>Opowiada o świecie</p>	<p>Potrafi wskazać cechy wyróżniające dany gatunek literacki.</p> <p>Dostrzega ludowość ballady.</p> <p>Opisuje uczucia i emocje</p>	<p>Podaje konkretne przykłady literackie realizujące dany gatunek.</p> <p>Charakteryzuje balladę jako przykład gatunku mieszanego.</p> <p>Określa funkcję środków</p>	<p>Dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji utworu z uwzględnieniem różnych kontekstów interpretacyjnych.</p> <p>Określa balladę jako</p>

<p>Mickiewicza: <i>Lilije, Świtezianka</i>.</p>	<p>przedstawionym w balladach.</p> <p>Nazywa motywy postępowania bohaterów.</p>	<p>postaci, rolę świata przyrody.</p> <p>Wyraża własną opinię na temat postępowania bohaterów.</p>	<p>poetyckich – ich rolę w budowaniu nastroju tekstu.</p> <p>Bierze udział w dyskusji na temat systemu moralności opisanej w balladach.</p>	<p>przykład gatunku charakterystycznego dla epoki romantyzmu.</p> <p>Bierze aktywny udział w dyskusji, przestrzega zasad, popiera swoje stanowisko przykładami z tekstu</p>
<p>Zna podstawowe pojęcia odnoszące się do epiki.</p> <p>Rozróżnia gatunki epickie: opowiadanie, powieść (w tym powieść historyczną).</p>	<p>Wyodrębnia osobę mówiącą w tekście.</p> <p>Rozpoznaje sposób ukształtowania wypowiedzi literackiej.</p> <p>Wskazuje: opowiadanie, powieść jako gatunki epickie. Zna cechy powieści historycznej.</p>	<p>Wskazuje typ narratora - obiektywny, subiektywny.</p> <p>Analizuje elementy świata przedstawionego w dziele literackim.</p> <p>Wskazuje cechy charakterystyczne dla poszczególnych gatunków epickich. Zna pojęcia: <i>romans rycerski, pieśń o czynach</i>.</p>	<p>Tworzy spójną wypowiedź dotyczącą narratora - uczuć, emocji, zachowania.</p> <p>Analizuje zależności między elementami konstrukcyjnymi świata przedstawionego.</p> <p>Wskazuje cechy charakterystyczne dla gatunków epickich na konkretnych przykładach.</p> <p>Stosuje pojęcia: <i>pieśń o czynach, romans rycerski</i> w odniesieniu do konkretnych realizacji literackich.</p>	<p>Poprawnie stosuje wszystkie pojęcia z zakresu epiki.</p> <p>Dostrzega rolę i znaczenie narratora w opisywanym tekście. Interpretuje tekst ze względu na pozycję narratora.</p> <p>Wskazuje cechy <i>romansu rycerskiego, pieśni o czynach</i>, interpretuje utwory literackie reprezentujące te gatunki; znajduje analogie do kultury rycerskiej w kulturze współczesnej.</p>
<p>Zna treść lektury H. Sienkiewicza <i>Krzyżacy</i>.</p> <p>Dostrzega różne motywy postępowania bohaterów lektury.</p>	<p>Opowiada treść lektury.</p> <p>Nazywa motywy, którymi kierują się bohaterowie w swoim działaniu.</p>	<p>Opowiada wydarzenia z tekstu, uwzględniając podział na wątki główne i poboczne.</p> <p>Ocenia zachowanie bohaterów, ich postawy w odniesieniu do ogólnie przyjętych zasad postępowania.</p>	<p>Buduje spójną wypowiedź - przedstawia wydarzenia z tekstu. Przestrzega norm językowych.</p> <p>Wartościuje zachowanie bohaterów (dostrzega czarno-biały podział postaci, określa rolę poświęcenia, tragizm sytuacji bohatera).</p>	<p>Dostrzega odbicie świata rzeczywistego w utworze literackim, omawia kontekst historyczny (kultura średniowieczna w Polsce).</p> <p>Tworzy własne wypowiedzi z zachowaniem wszystkich zasad poprawnościowych.</p>

<p>Dostrzega wartości wpisane w tekst – odwaga, honor, miłość, poświęcenie.</p> <p>Zna pojęcie archaizmu.</p>	<p>Odczytuje przesłanie dzieła, odwołując się do podstawowych wartości.</p> <p>Dostrzega archaizmy w tekście.</p>	<p>Wyraża własną opinię na dany temat.</p> <p>Rozumie rolę archaizacji języka w powieści historycznej.</p>	<p>Bierze udział w dyskusji, przestrzegając ogólnie przyjętych zasad.</p> <p>Dostrzega zasady tworzenia archaizmów w tekście literackim.</p>	<p>Bierze aktywny udział w dyskusji, przestrzega zasad, popiera swoje stanowisko przykładami z tekstu. Dokonuje próby stylizacji własnej wypowiedzi np. na język dawny.</p>
<p>Zna typy słowników; wskazuje typownika, jakiego należy użyć w danej sytuacji językowej.</p>	<p>Rozpoznaje typy słowników i próbuje umiejętnie z nich korzystać.</p>	<p>Poprawnie korzysta z różnych słowników.</p>	<p>Samodzielnie dociera do różnych źródeł informacji.</p>	<p>W sposób świadomy rozwija i wzbogaca własne słownictwo.</p>
<p>Fleksja</p> <p>Zna części mowy, rozróżnia części mowy odmienne i nieodmienne; odmienia rzeczownik przez przypadki; określa osobę, czas i liczbę czasownika; stopniuje przymiotniki.</p>	<p>Określa rodzaj rzeczownika; określa rodzaj i tryb czasownika; stopniuje przysłówki; rozumie zasady stopniowania; zna typy zaimków; zna funkcje wszystkich części mowy (w tym: partykuły i wykrzyknika).</p>	<p>Prawidłowo odmienia rzeczowniki, przymiotniki, zaimki, liczebniki; określa stronę i aspekt czasownika; prawidłowo stosuje wiedzę o funkcjach wszystkich części mowy; rozumie rolę partykuły w wypowiedziach, stosuje prawidłowy zapis wyrazów z partykułą.</p>	<p>Prawidłowo określa wszystkie kategorie odmiany części mowy; prawidłowo i świadomie używa części mowy we właściwych kontekstach zgodnie z ich funkcją językową; stosuje prawidłową odmianę rzeczowników trudnych i nietypowych.</p>	<p>Bezbłędnie rozwiązuje zadania testowe o wysokim poziomie trudności. Dostrzega nietypowe przypadki językowe.</p>
<p>Zna formy wypowiedzi: opis sytuacji, ogłoszenie, list oficjalny, podanie.</p>	<p>Podejmuje próbę napisania ogłoszenia, listu, podania; opisu sytuacji.</p>	<p>Redaguje opis sytuacji, ogłoszenie, list oficjalny, podanie z zachowaniem cech charakterystycznych tych form wypowiedzi.</p>	<p>Redaguje dłuższą wypowiedź, zachowując poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, stylistyczną, językową.</p>	<p>Tworzy opis sytuacji w sposób samodzielny, twórczy, oryginalny z zachowaniem wszystkich zasad poprawności językowej.</p>
<p>Zna treść lektury Adama Mickiewicza <i>Dziady cz.II</i>.</p>	<p>Opowiada treść lektury.</p>	<p>Opowiada w sposób poprawny językowo wydarzenia z tekstu, łącząc</p>	<p>Buduje spójną wypowiedź - przedstawia wydarzenia z tekstu. Przestrzega norm</p>	<p>Wpisuje utwór A. Mickiewicza w tradycję literacką okresu</p>

<p>Wymienia bohaterów lektury i określa ich winy.</p> <p>Dostrzega i nazywa nastroj w utworze.</p> <p>Zna pojęcia: dramat, akt, scena, tekst główny i poboczny.</p>	<p>Nazywa motywy, którymi kierują się bohaterowie w swoim działaniu.</p> <p>Odczytuje przykłady nastrojowości w tekście.</p> <p>Rozumie wskazane pojęcia dotyczące dramatu, potrafi się nimi posługiwać.</p>	<p>fakty.</p> <p>Ocenia zachowanie bohaterów, ich postawy zgodnie z moralnością opisaną w tekście.</p> <p>Widzi związek między nastrojowością a działaniami postaci.</p> <p>Wskazuje cechy dramatu romantycznego.</p>	<p>językowych.</p> <p>Wartościuje zachowanie bohaterów, dostrzega przesłanie płynące z ich przestroż.</p> <p>Rozumie rolę nastrojowości w tekście z okresu romantyzmu.</p> <p>Biegłe posługuje się pojęciami związanymi z dramatem jako rodzajem literackim oraz dramatem romantycznym jako przykładem gatunkowym.</p>	<p>romantyzmu. Zna cechy tej epoki.</p> <p>Aktywnie bierze udział w klasowej inscenizacji „Dziadów”.</p>
---	--	---	--	--

CZŁOWIEK I SZTUKA

DOPUSZCZAJĄCY	DOSTATECZNY	DOBRY	BARDZO DOBRY	CELUJĄCY
Nazywa dziedziny sztuki, dostrzega jej wartość w życiu człowieka.	Korzysta z informacji zawartych w tekście do zdefiniowania pojęcia sztuki.	Podaje przykłady twórców dawnych i współczesnych reprezentujących różne dziedziny sztuki.	Interpretuje rolę artysty w społeczeństwie współczesnym i dawnym.	
Zna pojęcie mit i rozpoznaje cechy gatunkowe. Zna treść mitu o Orfeuszu i Eurydyce oraz Pyramie i Tyzbe.	Opowiada mit, rozumie jego sens przenośny. Opisuje sytuację przedstawioną w mitach, rozumie motywy działania bohaterów.	Wskazuje cechy gatunkowe w konkretnym micie, odczytuje tekst na poziomie przenośnym. Dostrzega wartość uniwersalną mitów opowiadających o miłości, poświęceniu i śmierci.	Barwnie opowiada treść mitu, wartościuje zachowanie bohaterów. Widzi analogię między mitem a obrazem (Pyram i Tyzbe). Dostrzega związki między mitami a opowieścią o losach Romea i Julii, interpretuje losy bohaterów i ich ponadczasowe znaczenie.	Dostrzega konteksty i nawiązania mitologiczne w innych tekstach kultury.
Dostrzega podstawowe elementy obrazu: temat, kolor (C. D. Friedrich <i>Pejzaż zimowy</i>).	Opisuje sytuację przedstawioną na obrazie, używając prostych konstrukcji zdaniowych.	Dostrzega sens symboliczny wpisany w dzieło malarskie. Nazywa nastrój obecny w dziele.	Wyjaśnia symbolikę obrazu. Tworzy opis sytuacji przedstawionej na obrazie, przestrzegając poprawności językowej. Dostrzega podobieństwo między różnymi obrazami tego samego autora. Wyciąga wnioski na podstawie analizy.	Samodzielnie dociera do informacji o sztuce okresu romantyzmu.
Zna rodzaje literackie. Identyfikuje pojęcia: liryka, podmiot liryczny, wers,	Zna wyróżniki rodzajów literackich. Określa osobę mówiącą w wierszu.	Potrafi wskazać cechy wyróżniające dany gatunek literacki. Opisuje uczucia i emocje osoby wypowiadającej się w	Podaje konkretne przykłady gatunków realizujących dany rodzaj literacki. Tworzy portret psychologiczny podmiotu	Zna i stosuje pojęcia z teorii literatury. Poprawnie odczytuje znaczenie i funkcję środków

<p>strofa. Nazywa podstawowe środki stylistyczne: epitet, porównanie, pytanie retoryczne, wyraz dźwiękonaśladowczy. Rozróżnia podstawowe gatunki liryczne: pieśń, hymn.</p>	<p>Wskazuje podstawowe środki stylistyczne w utworach lirycznych. Zna pojęcie oksymoronu i archaizmu. Dostrzega cechy pieśni religijnej. Nazywa uczucia opisane w analizowanych utworach lirycznych.</p>	<p>wierszu. Określa funkcję podstawowych środków poetyckich. Rozpoznaje cechy gatunkowe pieśni i hymnu. Wskazuje w tekstach archaizmy i oksymorony. Analizuje budowę tekstu lirycznego.</p>	<p>lirycznego. Określa funkcję środków poetyckich - w tym archaizmu i oksymoronu. Analizuje cechy gatunkowe pieśni religijnej i hymnu na wybranych przykładach literackich. Dostrzega związek budowy wiersza z jego treścią.</p>	<p>poetyckich. Tworzy spójny portret psychologiczny podmiotu lirycznego. Dokonuje samodzielnie analizy i interpretacji utworu lirycznego z uwzględnieniem kontekstów interpretacyjnych.</p>
<p>Zna typy słowników; wskazuje typ słownika, jakiego należy użyć w danej sytuacji językowej.</p>	<p>Korzysta ze słowników w celu uzyskania niezbędnych informacji.</p>	<p>Dokonuje selekcji materiału ze słowników - wybiera niezbędne informacje z przypisów, indeksów.</p>	<p>Wykorzystuje wiedzę słownikową w praktyce.</p>	<p>W sposób świadomy rozwija i wzbogaca własne słownictwo</p>
<p>Składnia Zna różnicę między zdaniem a równoważnikiem zdania; rozróżnia części zdania: orzeczenie, podmiot, przydawka, dopełnienie, okolicznik; dzieli wypowiedzenia na: oznajmujące, wykrzyknikowe i pytające; dzieli zdania na pojedyncze i złożone.</p>	<p>Dzieli wypowiedzenia na zdania i równoważniki zdań; zna funkcję części zdania; przekształca wypowiedzenia oznajmujące na pytające i rozkazujące; rozróżnia zdania pojedyncze i złożone.</p>	<p>Potrafi zamienić zdanie na równoważnik zdania i odwrotnie; buduje wykres logiczny zdania pojedynczego; wyróżnia typy zespołów składniowych (związek, szereg).</p>	<p>Tworzy wykresy logiczne zdania pojedynczego i określa części zdania; poprawnie wskazuje i nazywa zespoły składniowe.</p>	<p>Przekształca w sposób poprawny konstrukcje zdania pojedynczego na złożone i odwrotnie. Rozwiązuje zadania o podwyższonym poziomie trudności.</p>
<p>Zna formy wypowiedzi: charakterystyka, opis</p>	<p>Podjękuje próbę napisania charakterystyki, opisu</p>	<p>Redaguje opis sytuacji, charakterystykę zgodnie z</p>	<p>Redaguje dłuższą wypowiedź, zachowując</p>	<p>Tworzy dłuższe wypowiedzi w sposób dojrzały, twórczy,</p>

sytuacji.	sytuacji.	wyznacznikami gatunkowymi.	poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, stylistyczną, językową.	z zachowaniem wszystkich zasad poprawnościowych.
<p>Zna treść lektury Williama Szekspira <i>Romeo i Julia</i>.</p> <p>Rozumie rolę miłości w życiu bohaterów.</p> <p>Dostrzega źródła tragizmu w utworze.</p> <p>Zna pojęcia: dramat, akt, scena, tekst główny i poboczny.</p>	<p>Opowiada treść lektury.</p> <p>Nazywa motywy, którymi kierują się bohaterowie główni i drugoplanowi w swoim działaniu.</p> <p>Odczytuje przykłady tragizmu w tekście.</p> <p>Rozumie wskazane pojęcia dotyczące dramatu, potrafi się nimi posługiwać. Zna elementy budowy akcji w dramacie (ekspozycja, rozwój akcji, punkt kulminacyjny, perypetie, intrygi, rozwiązanie akcji).</p>	<p>Opowiada w sposób ciekawy wydarzenia z tekstu.</p> <p>Ocenia zachowanie bohaterów, ich postawy w odniesieniu do ogólnie przyjętych zasad postępowania. Tworzy charakterystykę postaci.</p> <p>Klasyfikuje gatunki dramatyczne, charakteryzuje tragedię jako rodzaj literacki. Posługuje się pojęciami nazywającymi elementy budowy akcji w dramacie. Rozumie pojęcie teatru elżbietańskiego.</p>	<p>Buduje spójną wypowiedź - przedstawia wydarzenia z tekstu. Przestrzega norm językowych.</p> <p>Wartościuje zachowanie bohaterów, ich postawy w obliczu zaistniałego konfliktu. Redaguje charakterystykę postaci, dostrzegając zmiany, jakie zaszły w ich osobowości.</p> <p>Wskazuje przykłady tragizmu w tekście, uzasadnia swój wybór. Biegłe posługuje się pojęciami związanymi z dramatem, budową akcji w dramacie. Omawia sposób przedstawiania sztuk w teatrze szekspirowskim.</p>	<p>Dostrzega uniwersalizm historii Romea i Julii, potrafi wskazać inne teksty kultury realizujące ten sam motyw.</p> <p>Tworzy własne wypowiedzi w sposób twórczy z zachowaniem wszystkich zasad poprawnościowych.</p>